

Горбачов Антон Володимирович
Жеребятнікова Ірина Володимирівна
Кравченко Олена Валентинівна

Політичні конфлікти і культурні зміни: аналіз динаміки культурних процесів під впливом геополітичних криз

УДК 32:316.7:327
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-1.19>

Горбачов Антон Володимирович
кандидат політичних наук,
старший викладач кафедри
міжнародних відносин, політичних наук
і практичної філософії факультету
міжнародних відносин і журналістики
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
просп. Науки, 9А, Харків, Україна
ORCID: 0000-0002-8200-6515

Жеребятнікова Ірина Володимирівна
кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин,
політичних наук і практичної філософії
факультету міжнародних відносин
і журналістики
Харківського національного
економічного університету імені Семена
Кузнеця
просп. Науки, 9А, Харків, Україна
ORCID: 0000-0001-7908-6780

Кравченко Олена Валентинівна
доктор історичних наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин, політичних наук і практичної
філософії факультету міжнародних
відносин і журналістики
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
просп. Науки, 9А, Харків, Україна
ORCID: 0000-0001-6524-1997

Вступ. Політичний конфлікт є невід'ємною частиною сучасного політичного процесу. Причини різні, а наслідки серйозні. Однак, розуміючи ці питання, можна знайти шляхи вирішення конфліктів і підтримки миру у всьому світі. Політичні конфлікти як важлива частина сучасного суспільства мають значний вплив на світову політику, економіку та соціальні відносини. Геополітичні орієнтації помітно впливають на розвиток будь-якої країни, але Україна стикається з численними викликами, які особливо ускладнюють ці орієнтації. По-перше, її географічне розташування на східно-західному кордоні створює напругу між конфліктами та інтересами геополітичних сторін. По-друге, внутрішня політична та соціокультурна

Актуальність проблеми. У суспільстві політичні конфлікти є поширеним явищем, яке впливає на життя громадян і країн у всьому світі. Вони можуть виникати з різних причин і мати різноманітні наслідки, зокрема соціальні, економічні, політичні та культурні. Для розв'язання та попередження таких конфліктів необхідно аналізувати та вивчати їх причини та наслідки, оскільки процеси їх трансформації відображаються також у конкретних обставинах самих політичних конфліктів.

Метою статті є дослідження природи поняття «політичний конфлікт», виявлення впливу геополітичних змін на соціальні процеси та аналіз динаміки культурних процесів під впливом геополітичних криз.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано методи узагальнення, аналізу і порівняння. Зокрема, метод узагальнення використаний у дослідженні сутності поняття «політичний конфлікт». Метод аналізу і синтезу використовувався для вивчення динаміки культурних процесів під впливом геополітичних криз. Метод порівняння було застосовано в дослідженні впливу геополітичних змін на суспільні процеси.

Результати дослідження. У сучасному світі, де геополітичні конфлікти та напруженість стали невід'ємною частиною міжнародних відносин, перед державами-членами ЄС постало завдання формування та впровадження ефективних політичних стратегій для вирішення ситуацій у зонах конфлікту. Розуміння впливу геополітичної орієнтації на соціальну культуру не лише допомагає країні зберегти свою ідентичність у глобальному світі, а й допомагає створити гармонійне плюралістичне суспільство, яке поважає різноманітність та розвивається на основі взаєморозуміння і толерантності. Чи зможе Україна вижити як країна, яка поєднує теми цілісності та міжнародних відносин? Історичний досвід доводить, що будь-яка національна система є здійсненою та стабільною доти, доки більшість людей у суспільстві вірить в її легітимність, справедливість та ефективність. Коли національна концепція та духовно-культурні стовпи національної ідентичності починають руйнуватися, можна говорити про занепад країни. Питанням впливу геополітичних змін на національну ідентичність варто присвятити майбутні дослідження.

Ключові слова: регіоналізація, інтеграція, політичний конфлікт, геополітичні зміни, культура, суспільні процеси.

динаміка впливає на сприйняття та вибір геополітичних курсів.

У суспільстві політичні конфлікти є поширеним явищем, яке накладає свій відбиток на життя громадян і країн у всьому світі. Вони можуть виникати з різних причин і мати різні наслідки, включаючи соціальні, економічні, політичні та культурні [1]. Для розв'язання та попередження таких конфліктів необхідно аналізувати й вивчати їх причини та наслідки, оскільки процеси їх трансформації відображаються також у конкретних обставинах самих політичних конфліктів. Є чимало дослідників, які розглядають політичні конфлікти з різних точок зору. Зупинимось на деяких дослідниках. Л. Крісберг вважає, що конфлікт неминучий, але

його можна трансформувати в конструктивний діалог, тим самим зменшуючи напруженість і вирішуючи конфлікти [9]. Дж. П. Ледерах стверджує, що розв'язання конфлікту має ґрунтуватися на морально-етичному аналізі, а не на владних чи політичних інтересах [10].

Мета і завдання – дослідити сутність поняття «політичний конфлікт», визначити вплив геополітичних змін на суспільні процеси та проаналізувати динаміку культурних процесів під впливом геополітичних криз.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано методи узагальнення, аналізу й порівняння. Зокрема, метод узагальнення використаний у дослідженні сутності поняття «політичний конфлікт». Метод аналізу і синтезу використовувався для вивчення динаміки культурних процесів під впливом геополітичних криз. Метод порівняння було застосовано в дослідженні впливу геополітичних змін на суспільні процеси.

Результати. Політичні конфлікти можуть мати різні наслідки для суспільства та націй. Вони можуть призвести до соціальної фрагментації, руйнування економічної стабільності, послаблення державних інститутів і навіть насильства та війни. Одним із прикладів наслідків політичного конфлікту є втеча та міграція, коли люди змушені залишати свою батьківщину в пошуках безпеки і кращого життя, а це у свою чергу може спричинити соціальні та економічні проблеми в країнах, які приймають біженців. Окрім внутрішніх політичних наслідків, є й ще зовнішні – політичні конфлікти можуть впливати на міжнародні відносини та світову політику, спричиняючи зміну кордонів, посилення націоналізму й розширення впливу інших країн у регіоні. Конфлікти викликають занепокоєння міжнародної спільноти, а також можуть призвести до міжнародних санкцій і дипломатичного тиску на сторони конфлікту.

У сучасному світі, де геополітичні конфлікти та напруженість стали невід'ємною частиною міжнародних відносин, перед державами-членами Європейського Союзу стоїть завдання розробляти та впроваджувати ефективні політичні стратегії для врегулювання ситуацій у конфліктних зонах. Однією із ключових стратегій країн ЄС є активна участь усіх країн ЄС у міжнародних дипломатичних зусиллях. Орієнтація на мирне вирішення конфліктів шляхом переговорів, діалогу та міжнародного посередництва зазвичай визнається способом досягнення регіональної стабільності [3].

Європейські країни активно використовують економічні інструменти для розвитку конфліктних зон, надаючи фінансову підтримку, інвестиції та економічні стимули, які допомагають зменшити напруженість і відновити економічну стабільність. Якщо дипломатичні та економічні зусилля не приведуть до вирішення конфлікту, країни ЄС можуть

вдатися до військових дій. ЄС надає особливого значення дотриманню прав людини та міжнародного права в зонах конфлікту, оскільки військове втручання може бути необхідним для захисту його інтересів і забезпечення регіональної безпеки. Йдеться про можливість включення моніторингу порушень прав людини, надання гуманітарної допомоги та активної підтримки міжнародних організацій [4].

Важливим аспектом попередження конфліктів є створення умов для дотримання та захисту прав етнічних і національних меншин. У деяких країнах це також може включати правові реформи та рівні можливості для всіх громадян, незалежно від етнічної приналежності. Важливими заходами в цій сфері є створення механізмів протидії дискримінації та насильству за національною та релігійною ознаками, навчання всіх громадян правам людини та толерантності. Загалом, попередження та вирішення політичних конфліктів вимагає комплексного підходу, що включає як соціально-економічні, так і політико-культурні заходи. Важливим елементом такого підходу є повага до різноманітності та захист прав усіх громадян, що сприяє зняттю напруги в суспільстві та створює умови для мирного і продуктивного життя [1].

У сучасному світі політичні конфлікти визначають нові реалії, і держави потребують продуманих стратегій. Політичні стратегії в конфліктах різноманітні й спрямовані на досягнення різних цілей, таких як підтримка миру, захист національних інтересів і розширення впливу. Кесс Санстайн зазначає, що важливо розрізняти м'які й жорсткі стратегії та враховувати такі фактори, як дипломатія, економічний тиск і військова сила [8].

Відомо, що на формування геополітичних інтересів впливає економічна діяльність країни в тому чи іншому регіоні світу або на окремому континенті. Розвиток сучасного українського суспільства включає соціологічні та політичні аспекти, економічне співробітництво з окремими країнами та його здійснення через свою територію (шляхи сполучення, магістральні трубопроводи). Україна повинна мати повну перевагу над іншими країнами в економічній, технологічній, соціальній і культурній сферах. Сьогодні більшість провідних геополітиків зазначають, що геополітичні інтереси нації мають прагматичний характер, якщо не корисливий. У разі необхідності вони можуть вдатися до політичного й економічного контролю, тиску, залякування, примусу та змови. Національна безпека є домінуючим геополітичним інтересом, одним з елементів національних інтересів держави й насамперед гарантує її оптимальне існування. Усі інші ресурси держави (природні, демографічні тощо) розглядалися передусім із метою нарощування військової могутності та максимальної можливості компенсувати недоліки розташування держави чи її федерації.

У сучасних умовах основна боротьба за сфери впливу набула масштабів боротьби за переділ світу і базується головню на економічних засобах її економічній силі.

Вибір тієї чи іншої політичної стратегії може істотно вплинути на геополітичну ситуацію. Це пояснюється тим, що застосування певних стратегій може створювати відносини з іншими країнами, формувати альянси та змінювати геополітику. Проте слід розуміти, що військові конфлікти та політична напруженість також можуть мати значний вплив на національну стабільність. Скорочення інвестицій, збільшення витрат на оборону та можливі санкції можуть призвести до серйозних економічних труднощів. Наслідки конфлікту впливають на соціокультурний розвиток регіону, оскільки відбувається загибель людей, руйнування інфраструктури та зміни соціальної структури суспільства. Геополітичні дискусії в ідеалі повинні брати до уваги наявність різних груп інтересів, відповідну практику ідентифікації та геополітичні традиції, можливі джерела зовнішніх загроз і потенційних союзників. Водночас геополітичне мислення залежить від реалій свого історичного розвитку: глобального поділу праці та розташування країн і регіонів у глобальному «просторі потоків», структури дипломатичних відносин, імміграції тощо. З'ясування логіки й динаміки процесу виникнення соціокультурних факторів, що визначають структуру та функціонування регіональних систем, а також аналіз геополітичних мотивів цього структурування є надзвичайно важливими для розуміння геополітичних систем та їх потенціалу.

Регіональний вимір сучасної геополітики базується саме на соціокультурних основах. Відмова від звичайного географічного детермінізму замінюється антропоцентризмом із певною одержимістю «місцем», причому роль місця часто відіграє регіон [5].

Соціокультурне середовище України визначається насамперед її геополітичною орієнтацією. Геополітичні рішення не лише впливають на зовнішні відносини та економічну стратегію країни, а й накладають свій відбиток на її суспільство та культуру. Україна перебуває в центрі основних геополітичних уявлень і конфліктів інтересів і бореться за збереження своєї ідентичності, мови, традицій і цінностей. Геополітична орієнтація може впливати на розмаїття мов і культурних традицій в Україні. Збереження мовної та культурної ідентичності є важливим аспектом, особливо в контексті глобалізації, де різноманітність може опинитися під загрозою. Геополітичні зміни можуть вплинути на міграційні процеси та культурні обміни між Україною та іншими країнами. Це може призвести як до збагачення культурного простору, так і до конфліктів та непорозумінь. Геополітичний вибір також впливає на соціальні цінності й ідеологічні погляди людей, отже, відмінності в геополітичних орієнтаціях можуть призвести до політичних роз-

колів і соціокультурних конфліктів у суспільствах. До того ж геополітична орієнтація може впливати на гендерні та сексуальні права в суспільстві, а відмінності в геополітичних переконаннях можуть призвести до відмінностей у ставленні до рівності та інших соціальних питань [7].

Незважаючи на те, що на світовому рівні Україна довела свою залежність від світових політичних, економічних і військових організацій, на регіональному рівні наша держава завдяки своїм об'єктивним можливостям і геополітичному положенню має реальні передумови для визнання важливих геополітичних детермінант.

Одним з індикаторів і чинників інтеграції суспільства, особливо під час війни, є геополітична ідентичність українського народу, під якою розуміється взаємопов'язана та взаємозалежна «політична, соціально-економічна та духовна культура суспільства», яка складається з комплексу національних, територіальних і регіональних елементів [8].

Переосмислюючи місце розташування та роль українсько-російського кордону в збереженні суверенітету й територіальної цілісності України, а також зміни в соціально-психологічних уявленнях про Україну внаслідок анексії Криму та подій на Донбасі, потрібно зауважити, що ставлення суспільства до цих подій і погляди на роль у них місцевого населення, регіональних еліт і Російської Федерації дуже розділилися. Вкрай необхідно подолати цей розкол, доклавши зусиль до усвідомлення більшістю суспільства (в ідеалі – суспільства в цілому) важливості національної єдності, оскільки без узгодженого бачення майбутнього суспільства українці неминуче приречені на крах. Головною рисою національної політики України має стати інтеграція українського суспільства. Тому виживання України сьогодні як цілісного утворення та суб'єкта міжнародних відносин залежить від скоординованих зусиль політиків і прогнозно спроможності соціогуманітарних досліджень. Історичний досвід доводить, що будь-яка державна система залишається життєздатною і стабільною доти, доки більшість суспільства вірить в її легітимність, справедливість та ефективність. Як тільки починають руйнуватися духовні та культурні опори національних ідеалів і національної ідентичності, можна говорити про національний занепад [2].

Необхідно також урахувувати світову тенденцію до поліцентричного світового співтовариства, де регіональна інтеграція має стати основою взаємодії держав та їхніх економік. У результаті глобалізації підсистеми міжнародної економіки, такі як великі та відносно закриті економіки, втратили більшість своїх позитивних якостей. Ці характеристики безпосередньо пов'язані зі зниженою чутливістю до змін світової ситуації, високим ступенем диференціації виробництва і споживання, змінами світової ситуації. Іншими словами, такі характеристики можуть

бути сформовані на рівні групи країн, які набули їх у процесі регіональної інтеграції, що призвело до появи великих і відносно закритих економік на якісно новому рівні. Такі рівні мають означати, що інтегровані економіки можуть протистояти викликам глобалізації та поглинати шоки внутрішньої трансформації своїх складових частин.

Однак реакція європейських країн на світову фінансову кризу викликала питання про те, чи може ЄС забезпечити ефективний механізм управління кризою та подолати ризики фінансової фрагментації в євросоні. Під час стабільного економічного зростання це не є проблемою, але під час кризи забезпечення довгострокової рівноваги фінансових ринків має бути пріоритетом для Європейського Союзу. У ширшому контексті глобальна економічна зона більше не поділена на чіткі географічні кордони, й одна та сама країна може брати активну участь у багатьох регіональних угрупованнях.

Зміни в економічному середовищі відбуваються під впливом загальної політичної ситуації у світі, політичної та правової стабільності кожної країни-учасниці світового ринку, учасників ринку, залучених до активного руху капіталу та робочої сили, й залежать від психологічних факторів.

Водночас, незважаючи на поширену думку про те, що інтеграція до Європейського Союзу може вирішити весь комплекс економічних, соціальних і політичних проблем в Україні, необхідно також урахувати особливості та тенденції розвитку різних регіонів світу.

Крім того, є вагомими підстави сказати, що шанси розвитку регіональної інтеграції залежать насамперед від об'єктивної можливості тісної співпраці та переконання держав у вигляді урядів, парламентів і самого суспільства.

Висновки. Розуміння соціокультурного впливу геополітичної орієнтації не тільки допомагає країні зберегти свою ідентичність у глобальному світі, але й створити гармонійне та плюралістичне суспільство, яке поважає різноманіття та розвивається на основі взаєморозуміння і толерантності. Питання того, чи зможе Україна вижити як держава, поєднує теми цілісності та міжнародних відносин. Історичний досвід довів, що будь-яка національна система є здійсненою та стабільною доти, доки більшість людей у суспільстві вірить в її легітимність, справедливість та ефективність.

Коли національний концепт і духовно-культурні стовпи національної ідентичності починають руйнуватися, можна говорити про занепад країни. Питанням впливу геополітичних змін на національну ідентичність варто присвятити майбутні дослідження.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Агарков О. Політичні конфлікти у XXI столітті: причини, концептуальні підходи, наслідки. *Регіональні студії*. 2023. № 33. С. 45–50. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.8> (дата звернення: 24.02.2024).

2. Верменич Я. В. Феномен пограниччя в умовах «війн ідентичностей»: трансформаційна динаміка та евристичний потенціал. *Вісник Національної академії наук України*. 2023. № 3. С. 30–42. URL: <https://doi.org/10.15407/visn2023.03.030> (дата звернення: 25.02.2024).

3. Глушков В. О. Конфліктогенні зони України в умовах нового світового порядку. *Bulletin of Alfred Nobel university series «law»*. 2020. Т. 1, № 1. С. 157–161. URL: <https://doi.org/10.32342/2709-6408-2020-1-1-22> (дата звернення: 25.02.2024).

4. Зелений В., Конотопенко О., Лапшин С. Політичні стратегії держав у конфліктній зоні: вибір і наслідки. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2023. Т. 15, № 2. С. 56–64. URL: <https://doi.org/10.15421/352343> (дата звернення: 25.02.2024).

5. Литвин В. М., Верменич Я. В. Геополітична регіоналізація просторового розвитку України: методологічні стратегії. *Вісник Національної академії наук України*. 2022. № 5. С. 63–76. URL: <https://doi.org/10.15407/visn2022.05.063> (дата звернення: 25.02.2024).

6. Новакова О., Остапенко М. Еволюція геополітичних цінностей та орієнтацій українців під впливом війни. *Міжнародні та політичні дослідження*. 2023. Вип. 36. С. 94–103 URL: <http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/288711/282488> (дата звернення: 25.02.2024).

7. Ярема В. Вплив геополітичних орієнтацій на політичний, економічний та соціокультурний розвиток України. *Україна і світ: соціально-гуманітарні виміри безпеки та співпраці: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю*. Ірпінь, 2023. С. 101–105. URL: https://dpu.edu.ua/images/2024/Photo_dlya_novyn_2024/Kafedra%20psihologii%20pedagogiki%20ta%20suspilnih%20disciplin/01_sicen_Kafedra%20psihologii%20pedagogiki%20ta%20suspilnih%20disciplin/Zbirnik%20konferencii%2024.11.23%20Ukraina%20i%20svit%20socialno-gumanitarni%20vimiri%20bezpeki%20ta%20spivpraci.pdf#page=102 (дата звернення: 25.02.2024).

8. Sunstein C. R. *Legal Reasoning and Political Conflict*. Oxford University Press. 2018.

9. Kriesberg L. *Constructive Conflicts: From Escalation to Resolution*, Rowman & Littlefield. 2019. 340 p.

10. Lederach J. P. *The Moral Imagination: The Art and Soul of Building Peace*, Oxford University Press. 2005. 216 p.

REFERENCES:

1. Aharkov, O. (2023) Politychni konflikty u khkhi stolitti: prychny, kontseptualni pidkhody, naslidky [Political conflicts in the 21st century: causes, conceptual approaches, consequences]. *Rehionalni studii*. no. 33. pp. 45–50. [in Ukrainian].

2. Vermenych, Ya. (2023) V. Fenomen pohranychchia v umovakh «viin identychnostei»: transformatsiina dynamika ta evrystychnyi potentsial [The phenomenon

of borderland in the conditions of «identity wars»: transformational dynamics and heuristic potential]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, no. 3. Pp. 30–42. [in Ukrainian].

3. Hlushkov, V. O. (2020) Konfliktoheni zony Ukrainy v umovakh novoho svitovoho poriadku [Conflict-generating zones of Ukraine in the conditions of the new world order]. *Bulletin of Alfred Nobel university series «law»*, T. 1, no. 1. Pp. 157–161. [in Ukrainian].

4. Zelenyi, V., Konotopenko, O., Lapshyn, S. (2023) Politychni stratehii derzhav u konfliktnii zoni: vybir i naslidky [Political strategies of states in the conflict zone: choice and consequences]. *Filosofii ta politolohiia v konteksti suchasnoi kultury*, T. 15, no. 2. Pp. 56–64.

5. Lytvyn, V. M., Veremnych, Ya. V. (2022) Heopolitychna rehionalizatsiia prostorovoho rozvytku Ukrainy: metodolohichni stratehii [Geopolitical regionalization of the spatial development of Ukraine: methodological strategies]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, No. 5. Pp. 63–76.

6. Novakova, O., Ostapenko, M. (2023) Evoliutsiia heopolitychnykh tsinnosti ta oriientatsii ukrainsiv pid vplyvom viiny [Evolution of geopolitical values and orientations of Ukrainians under the influence of the war]. *Mizhnarodni ta politychni doslidzhennia*, vol. 36. Pp. 94–103.

7. Iarema, V. (2023) Vplyv heopolitychnykh oriientatsii na politychni, ekonomichni ta sotsiokulturni rozvytok Ukrainy [The influence of geopolitical orientations on the political, economic and socio-cultural development of Ukraine]. *Ukraina i svit: sotsialno-humanitarni vymiry bezpeky ta spivpratsi: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoionlainkonferentsiizmizhnarodnoiuuchastiu*. Irpin. Pp. 101–105.

8. Sunstein, C.R. (2018) *Legal Reasoning and Political Conflict*. Oxford University Press.

9. Kriesberg, L. (2019) *Constructive Conflicts: From Escalation to Resolution*, Rowman & Littlefield. 340 p.

10. Lederach, J. P. (2005) *The Moral Imagination: The Art and Soul of Building Peace*, Oxford University Press. 216 p.

Political conflicts and cultural changes: analysis of the dynamics of cultural processes under the influence of geopolitical crises

Gorbachov Anton Volodymyrovych

PhD in Political Science,
Senior Lecturer at the Department
of International Relations, Political
Sciences and Practical Philosophy,
Faculty of International Relations
and Journalism
Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics
Nauky Ave., 9A, Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-8200-6515

Zherebiatnikova Iryna Volodymyrivna

PhD in Sociological Science,
Associate Professor at the Department
of International Relations, Political
Science and Practical Philosophy, Faculty
of International Relations and Journalism
Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics
Nauky Ave., 9A, Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7908-6780

Kravchenko Olena Valentynivna

Doctor of Historical Sciences, Associate
Professor,
Professor at the Department
of International Relations, Political
Sciences and Practical Philosophy,
Faculty of International Relations
and Journalism
Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics
Nauky Ave., 9A, Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6524-1997

The urgency of the problem. In society, political conflicts are a common phenomenon that affects the lives of citizens and countries around the world. They can arise from various causes and have various consequences, including social, economic, political and cultural. To solve and prevent such conflicts, it is necessary to analyze and study their causes and consequences, since the processes of their transformation are also reflected in the specific circumstances of the political conflicts themselves.

The purpose of the article is to investigate the nature of the concept of «political conflict», to reveal the impact of geopolitical changes on social processes, and to analyze the dynamics of cultural processes under the influence of geopolitical crises.

Research methods. The following methods were used in the research process: generalization, analysis and comparison. In particular, the method of generalization was used in the study of the essence of the concept of «political conflict». The method of analysis and synthesis was used to study the dynamics of cultural processes under the influence of geopolitical crises. The comparison method was used in the study of the impact of geopolitical changes on social processes.

Research results. In today's world, where geopolitical conflicts and tensions have become an integral part of international relations, EU member states are faced with the task of formulating and implementing effective political strategies to resolve situations in conflict zones. Understanding the influence of geopolitical orientation on social culture not only helps a country maintain its identity in the global world, but also helps create a harmonious pluralistic society that respects diversity and develops on the basis of mutual understanding and tolerance. Will Ukraine be able to survive as a country that combines the themes of integrity and international relations? Historical experience has proven that any national system is viable and stable as long as the majority of people in society believe in its legitimacy, justice and effectiveness. When the national concept and the spiritual and cultural pillars of national identity begin to crumble, we can talk about the decline of the country. Future studies should be devoted to the question of the impact of geopolitical changes on national identity.

Key words: regionalization, integration, political conflict, geopolitical changes, culture, social processes.